

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

بازنگری شده

دوره کارشناسی

رشته حقوق

گروه: علوم انسانی

بر اساس نامه شماره ۹۵/۹۷۸۱/دش مورخ ۹۵/۶/۱ شورای تحول و ارتقای علوم انسانی
برنامه بازنگری شده در یکصد و دهمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۳ شورای تحول و ارتقای
علوم انسانی به تصویب رسیده است.

دانشگاه آزاد اسلامی

سازمان مرکزی

شماره: ۳۰/۳۲۸۱۰
تاریخ: ۹۶، ۶، ۹
پوست:

بسمه تعالی

بخشنامه به واحدها و مراکز آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی
موضوع: ابلاغ سرفصل بازننگری شده رشته حقوق در مقطع کارشناسی

سرفصل بازننگری شده دوره کارشناسی رشته حقوق مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۳ مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، جهت بهره‌برداری در سایت مرکز برنامه‌ریزی درسی به آدرس www.sep.iau.ir قرار داده شده است و به آگاهی می‌رساند:

ضمن دریافت آن از سایت، اجرای این سرفصل از نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۷ برای دانشجویان ورودی سال ۱۳۹۶ و به بعد لازم‌الاجراست. با ابلاغ این برنامه، سرفصل دروس دوره کارشناسی رشته حقوق مصوب جلسه ۲۹۷ مورخ ۱۳۷۴/۲/۳ و حقوق کنسولی مصوب جلسه ۹۴ مورخ ۱۳۷۰/۶/۲۱ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی، برای این گروه از دانشجویان (ورودی‌های ۱۳۹۶ و به بعد) منسوخ اعلام می‌گردد.

علیرضا رهایی

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی رشته حقوق

۱. مقدمه: به منظور هماهنگ ساختن آموزش رشته حقوق در دانشکده‌های حقوق کشور و منطبق ساختن آن با آیین نامه‌های شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، کارگروه حقوق اقدام به بازنگری و تدوین برنامه و سرفصل دروس مرتبط، با مشخصات زیر نموده است. باید متذکر شد که تلاش کارگروه معطوف به حفظ عناوین دروس برنامه مصوب گذشته بوده است و اصلاحاتی که در برنامه صورت گرفته است ناظر به تغییراتی در تعداد واحدها و کیفیت و غنابخشی سرفصل‌ها مبتنی بر چهار شاخص اسلامی‌سازی، بومی‌سازی، روزآمدی و کارآمدی این سرفصل‌ها و افزودن برخی دروس جدید بوده است.

۲. تعریف و هدف: دوره کارشناسی رشته حقوق یکی از دوره‌های آموزشی در نظام آموزش عالی است و هدف آن ضمن ارتقاء دانش حقوق، آموزش رشته حقوق مبتنی بر فقه اسلامی، فرهنگ و عرف اسلامی-ایرانی و مسائل حقوقی جدید می‌باشد و برای رفع نیازمندی‌های قضایی، وکالت دعاوی، مشاوره و کارشناسی حقوقی در قوه قضاییه، وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی در جهت کمک به احقاق حقوق اشخاص در سطح داخلی و بین‌المللی؛ افرادی را تربیت می‌کند.

۳. اهمیت و ضرورت: ضرورت و اهمیت تشکیل این دوره، نیاز کشور به داشتن قضات، وکلا و کارشناسان حقوقی در سطح داخلی و بین‌المللی است. از این رو ایجاد و اجرای درست این رشته می‌تواند نیازهای کشور را در این زمینه تأمین کند. البته در سطح تخصصی این رشته و در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در گرایش‌های مختلف حقوق خصوصی و اسلامی، حقوق جزا و جرم‌شناسی، حقوق عمومی و حقوق بین‌الملل و غیره وجود دارد که ابعاد گسترده نظری و عملی گرایش‌های حقوقی را مورد بررسی قرار می‌دهد.

۴. تعداد و نوع واحدهای درسی دوره: تعداد کل واحدهای دوره کارشناسی رشته حقوق ۱۴۰ واحد به شرح زیر می‌باشد:

۴-۱- دروس عمومی: ۲۲ واحد

۴-۲- دروس پایه: ۲۱ واحد

۳-۴- دروس تخصصی: ۸۷ واحد

۴-۴- دروس اختیاری: ۳۰ واحد

۵. نقش، توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان: فارغ‌التحصیلان این رشته با دارا بودن شرایط مقتضی می‌توانند در موارد ذیل نقش فعال داشته باشند:

۱-۵- منصب قضاوت و مستشاری دادگاه

۲-۵- مشاغل قضایی دادسرا از جمله بازپرسی

۳-۵- کارشناسان قضایی و اداری دادگستری

۴-۵- ادارات تصفیه ورشکستگی و سرپرستی محجورین

۵-۵- ادارات اجرای احکام (مدنی و کیفری)

۶-۵- ادارات ثبت اسناد و املاک

۷-۵- دفاتر اسناد رسمی

۸-۵- وکالت دعاوی

۹-۵- مشاوران حقوقی (کارشناسان حقوقی) در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دیگر دولتی و خصوصی

۱۰-۵- در آموزش و پرورش برای تدریس دروس مربوط

۱۱-۵- در جنبه‌های حقوقی امور بانکی، بورس و بیمه

۶. شرایط و ضوابط ورود به دوره: دارا بودن شرایط عمومی، داشتن مدرک دیپلم در یکی از رشته‌های دوره دبیرستان و قبولی در آزمون سراسری طبق ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای اتباع ایرانی و خارجی

جدول دروس دوره کارشناسی حقوق

- طبق شیوه نامه مصوب سال ۱۳۹۴ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میزان واحدهای دوره کارشناسی به شرح ذیل می باشد:

دروس عمومی	دروس پایه	دروس تخصصی	دروس اختیاری	پروژه/پایان نامه	جمع واحدهای درسی
۲۲ واحد	۲۰-۳۰	۷۸-۸۸	۲۰-۳۰	۰-۳	۱۳۰-۱۴۰

الف- دروس پایه

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد درسی			تعداد ساعت	❖ پیش نیاز
			نظری	عملی	نظری- عملی		
۱	مقدمه علم حقوق	۲	√			۳۲	ندارد
۲	حقوق بین المللی عمومی (۱)	۲	√			۳۲	ندارد
۳	حقوق اساسی (۱)	۲	√			۳۲	ندارد
۴	حقوق مالیه عمومی	۲	√			۳۲	مقدمه علم حقوق
۵	حقوق اداری (۱)	۲	√			۳۲	- مقدمه علم حقوق

۶	اصول فقه (۱)	۲	√	ندارد	۳۲	- حقوق اساسی (۱)
۷	حقوق تجارت (۱) تجار و اعمال تجاری	۲	√	ندارد	۳۲	
۸	حقوق مدنی (۱) اشخاص و حمایت از محجورین	۲	√	ندارد	۳۲	
۹	حقوق مدنی (۲) اموال و مالکیت	۲	√	مدنی (۱)	۳۲	
۱۰	کلیات حقوق جزا	۱	√	ندارد	۱۶	
۱۲	قواعد فقه (۲) جزایی	۱	√	ندارد	۱۶	
۱۳	پیشگیری از جرم	۱	√	کلیات حقوق جزا جرم شناسی	۱۶	
جمع کل واحدهای دروس پایه:						
					۲۱ واحد	

ب- دروس اختصاصی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد درسی			تعداد ساعت	پیش نیاز ❖
			نظری	عملی	نظری-عملی		
۱	قواعد فقه (۱) مدنی	۱	√			۱۶	ندارد
۲	حقوق اساسی (۲)	۲	√			۳۲	حقوق اساسی (۱)
۳	حقوق اساسی (۳)	۲	√			۳۲	حقوق اساسی (۲)
۴	حقوق سازمان‌های بین‌المللی	۲	√			۳۲	حقوق بین‌المللی عمومی (۲)
۵	حقوق بین‌المللی عمومی (۲)	۲	√			۳۲	حقوق بین‌المللی عمومی (۱)
۶	حقوق بین‌الملل عمومی (۳) روش‌های حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات	۲	√			۳۲	حقوق بین‌المللی عمومی (۲)

۷	حقوق بین الملل خصوصی (۱)	۲	√	۳۲	- حقوق مدنی (۱) - مقدمه علم حقوق
۸	حقوق بین الملل خصوصی (۲)	۲	√	۳۲	حقوق بین الملل خصوصی (۱)
۹	حقوق کار	۲	√	۳۲	مقدمه علم حقوق
۱۰	حقوق اداری (۲)	۲	√	۳۲	حقوق اداری (۱)
۱۱	اصول فقه (۲)	۲	√	۳۲	اصول فقه (۱)
۱۲	حقوق بشر در اسلام	۲	√	۳۲	مقدمه علم حقوق
۱۳	حقوق تجارت (۲) شرکتها	۲	√	۳۲	حقوق تجارت (۱)
۱۴	حقوق تجارت (۳) اسناد تجاری	۲	√	۳۲	حقوق تجارت (۲)
۱۵	حقوق تجارت (۴) ورشکستگی	۲	√	۳۲	حقوق تجارت (۳)
۱۶	حقوق مدنی (۳) کلیات قراردادها	۳	√	۴۸	حقوق مدنی (۲)
۱۷	حقوق مدنی (۴) الزامات خارج از قرارداد	۲	√	۳۲	حقوق مدنی (۳)
۱۸	حقوق مدنی (۵) حقوق خانواده	۲	√	۳۲	حقوق مدنی (۳)
۱۹	حقوق مدنی (۶) عقود معین قسمت الف	۳	√	۴۸	حقوق مدنی (۳)
۲۰	حقوق مدنی (۷) عقود معین قسمت ب	۳	√	۴۸	حقوق مدنی (۶)
۲۱	حقوق مدنی (۸) شفعه و وصیت و ارث	۲	√	۳۲	حقوق مدنی (۵) و (۶)
۲۲	حقوق جزای عمومی (۱)	۲	√	۳۲	کلیات حقوق جزا
۲۳	حقوق جزای عمومی (۲)	۲	√	۳۲	حقوق جزای عمومی (۱)
۲۴	حقوق جزای عمومی (۳)	۲	√	۳۲	حقوق جزای عمومی (۲)
۲۵	حقوق جزای اختصاصی (۱) جرایم علیه اموال و مالکیت	۲	√	۳۲	حقوق جزای عمومی (۳)
۲۶	حقوق جزای اختصاصی (۲) جرایم علیه مصالح عمومی کشور	۲	√	۳۲	حقوق جزای عمومی (۳)
۲۷	حقوق جزای اختصاصی (۳) جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص	۲	√	۳۲	حقوق جزای عمومی (۳)
۲۸	حقوق جزای اختصاصی (۴) جرایم علیه شخصیت معنوی اشخاص	۱	√	۱۶	حقوق جزای عمومی (۳)
۲۹	آیین دادرسی کیفری (۱)	۲	√	۳۲	حقوق جزای عمومی (۳)

آیین دادرسی کیفری (۱)	۱۶			√	۱	آیین دادرسی کیفری (۲)	۳۰
مقدمه علم حقوق	۳۲			√	۲	آیین دادرسی مدنی (۱)	۳۱
آیین دادرسی مدنی (۱)	۳۲			√	۲	آیین دادرسی مدنی (۲)	۳۲
آیین دادرسی مدنی (۲)	۳۲			√	۲	آیین دادرسی مدنی (۳)	۳۳
حقوق جزای عمومی (۳)	۳۲			√	۲	جرم شناسی	۳۴
حقوق مدنی (۳)	۳۲			√	۲	متون فقه (۱) فقه معاملات	۳۵
حقوق مدنی (۵)	۳۲			√	۲	متون فقه (۲) فقه خانواده	۳۶
- کلیات حقوق اساسی - حقوق بین الملل (۱)	۳۲			√	۲	متون فقه (۳) حقوق عمومی و بین الملل	۳۷
- حقوق جزای عمومی (۳)	۳۲			√	۲	متون فقه (۴) فقه جزایی	۳۸
ندارد	۱۶			√	۱	متون حقوقی (۱) حقوق خصوصی	۳۹
ندارد	۱۶			√	۱	متون حقوقی (۲) حقوق جزایی	۴۰
ندارد	۱۶			√	۱	متون حقوقی (۳) حقوق عمومی	۴۱
ندارد	۱۶			√	۱	متون حقوقی (۴) حقوق بین الملل	۴۲
حقوق مدنی (۴)	۳۲			√	۲	حقوق تطبیقی	۴۳
- آیین دادرسی مدنی (۲) - آیین دادرسی کیفری (۲)	۳۲			√	۲	ادله اثبات دعوی	۴۴
- حقوق جزای اختصاصی (۳)	۱۶			√	۱	پزشکی قانونی	۴۵
ندارد	۳۲			√	۲	روش تحقیق	۴۶
۸۷ واحد	جمع کل:						

ج- دروس اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد درسی			تعداد ساعت	پیش نیاز
			نظری	عملی	نظری- عملی		
۱	جرم شناسی کودکان و نوجوانان	۱	√			۳۲	- جرم شناسی

۲	حقوق کیفری کودکان و نوجوانان	۱	✓	۳۲	- آیین دادرسی کیفری (۲)
۳	کیفرشناسی	۱	✓	۳۲	- حقوق جزای عمومی (۳)
۴	حقوق فناوری های نوین	۱	✓	۳۲	- مقدمه علم حقوق
۵	اجرای احکام جزایی	۱	✓	۳۲	- آیین دادرسی کیفری (۲) - تمامی دروس جزای عمومی و اختصاصی
۶	اخلاق حقوق و قضا	۱	✓	۳۲	- ندارد
۷	حقوق مالکیت فکری	۱	✓	۳۲	حقوق مدنی (۲)
۸	کارآموزی قضایی	۱	✓	۳۲	- آیین دادرسی مدنی (۳) - آیین دادرسی کیفری (۲)
۹	حقوق ثبت	۱	✓	۳۲	- حقوق مدنی (۲)
۱۰	حقوق بیمه	۱	✓	۳۲	- حقوق تجارت (۲) - حقوق مدنی (۳)
۱۱	حقوق قراردادهای نوین	۱	✓	۳۲	حقوق مدنی (۳)
۱۲	حقوق تجارت الکترونیک	۱	✓	۳۲	- حقوق تجارت (۳) - حقوق مدنی (۳)
۱۳	حقوق رسانه	۱	✓	۳۲	- ندارد
۱۴	تاریخ حقوق	۱	✓	۳۲	- ندارد
۱۵	حقوق محیط زیست	۱	✓	۳۲	- ندارد
۱۶	فلسفه حقوق	۱	✓	۳۲	مقدمه علم حقوق
۱۷	منطق حقوق	۱	✓	۳۲	- ندارد
۱۸	حقوق پزشکی	۱	✓	۳۲	- حقوق مدنی (۴) - کلیات حقوق جزا
۱۹	حقوق و استانداردها	۱	✓	۳۲	حقوق اداری (۱)
۲۰	ابعاد حقوقی دفاع مقدس	۱	✓	۳۲	- حقوق بین الملل عمومی (۳)
۲۱	اجرای احکام مدنی	۱	✓	۳۲	آیین دادرسی مدنی (۳)
۲۲	حقوق دریایی	۱	✓	۳۲	- حقوق مدنی (۳) - حقوق تجارت (۱)

۲۳	حقوق هوایی	۱	√	۳۲	- حقوق مدنی (۳)
۲۴	حقوق فضای مجازی	۱	√	۳۲	- حقوق تجارت (۱)
۲۵	داوری بین المللی	۱	√	۳۲	- آیین دادرسی مدنی (۳)
۲۶	فلسفه حق	۱	√	۳۲	- ندارد
۲۷	اصول و فنون قانونگذاری	۱	√	۳۲	- مقدمه علم حقوق - حقوق اساسی (۱) - اصول فقه (۱) و (۲) - حقوق اداری (۱)
۲۸	جامعه شناسی حقوق	۱	√	۳۲	- مقدمه علم حقوق
۲۹	حقوق و اقتصاد	۱	√	۳۲	- مقدمه علم حقوق - کلیات علم اقتصاد
۳۰	مسئولیت های مدنی خاص	۱	√	۳۲	- حقوق مدنی (۴)
۳۰ واحد					

- ❖ دانشجوی ملزم است در طول دوره کارشناسی حداقل ۱۰ واحد از دروس اختیاری را انتخاب نموده و بگذراند.
- ❖ در موارد ضرورت با تصویب گروه آموزشی، هر یک از دروس دارای پیش نیاز می تواند همزمان با درس پیش نیاز ارائه گردد.
- ❖ در دروسی که دارای جنبه های عملی هستند مانند رویه قضایی، آیین دادرسی، اجرای احکام و... با تصویب گروه آموزشی، ساعاتی علاوه بر ساعات موظف درس به تمرین، کار عملی و حل مساله اختصاص داده شود.
- ❖ کلیه دروس تک واحدی اختیاری دو ساعت در هفته ارائه خواهد شد.

